

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Olsztynie

LOL.410.015.04.2019

Pan
Marek Bryszewski
Prezes Zarządu
Zakład Gospodarki Odpadami Komunalnymi
Spółka z o.o. w Olsztynie
Ul. Lubelska 53, 10-410 Olsztyn

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

zmienione zgodnie z treścią uchwały nr KPK-KPO.443.186.2019 r. Komisji
Rozstrzygającej z dnia
12 grudnia 2019 r.

P/19/048 – Postępowanie z odpadami komunalnymi po przetworzeniu w instalacjach mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów komunalnych (MBP)

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Zakład Gospodarki Odpadami Komunalnymi Spółka z o.o. w Olsztynie (dalej: ZGOK, Zakład lub Spółka), ul. Lubelska 53, 10-410 Olsztyn.
Kierownik jednostki kontrolowanej	Marek Bryszewski, Prezes Zarządu, od 2 stycznia 2018 r. W okresie objętym kontrolą funkcję kierownika jednostki poprzednio pełnili: Mariusz Gawęda, Prezes Zarządu – od 25 czerwca 2016 r. do 31 grudnia 2017 r. oraz Adam Sierzputowski, Prezes Zarządu – od 22 lutego 2012 r. do 24 czerwca 2016 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	<ol style="list-style-type: none">1. Przetwarzanie odpadów komunalnych w instalacji MBP.2. Sposób postępowania z odpadami powstałymi po procesie przetwarzania w instalacji MBP.
Okres objęty kontrolą	Od 1 stycznia 2016 r. do 26 września 2019 r.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ¹ .
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Olsztynie
Kontrolerzy	<ol style="list-style-type: none">1. Lidia Wójcik, starszy inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LOL/81/2019 z 18 czerwca 2019 r.2. Olga Ratkiewicz, starszy inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LOL/95/2019 z 25 lipca 2019 r.

(akta kontroli str.1-3)

¹ Dz. U. z 2019 r. poz. 489, ze zm. dalej: ustawa o NIK

II. Ocena ogólna² kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

W badanym okresie Spółka posiadała pozwolenie zintegrowane na prowadzenie instalacji do biologiczno-mechanicznego przetwarzania odpadów komunalnych oraz umowę na dostarczanie do ZGOK całości zebranych odpadów komunalnych zmieszanych z terenu 37 gmin województwa warmińsko-mazurskiego.

W ZGOK zawierano umowy lub zlecenia z uprawnionymi podmiotami na zagospodarowanie wszystkich rodzajów wytworzonych odpadów. Zgodnie z art. 66 ust. 1 ustawy o odpadach prowadzono na bieżąco ilościową i jakościową ewidencję odpadów. Wywiązywano się również z obowiązku sporządzania rocznych sprawozdań, o których mowa w art. 75 ust. 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach³ i ich terminowego przekazywania Marszałkowi Województwa Warmińsko-Mazurskiego⁴. Realizując obowiązek wynikający z art. 9 oa ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach⁵, terminowo przekazywano podmiotom i gminom informacje o odpadach zagospodarowanych lub przekazanych do zagospodarowania.

Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły:

- zbierania w latach 2016-2018, poza miejscem wytwarzania, zmieszanych odpadów komunalnych, co stanowiło naruszenie art. 23 ust. 2 pkt 5 ustawy o odpadach,
- naruszenia warunków pozwolenia zintegrowanego z 11 sierpnia 2015 r., ze zm. w zakresie miejsca magazynowania paliwa alternatywnego (kod 19 12 10⁶),
- nieprawidłowego klasyfikowania odpadów uzyskanych w procesie mechanicznego przetwarzania oraz powstających po zakończonym procesie mechanicznej obróbki odpadów, co stanowiło naruszenie art. 4 ust. 1 pkt 1 ustawy o odpadach oraz § 2 rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie katalogu odpadów i jego załącznika.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowe⁷ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Przetwarzanie odpadów komunalnych w instalacji MBP

Opis stanu faktycznego

1.1 Zgodnie z Planem gospodarki odpadami dla województwa warmińsko-mazurskiego na lata 2016-2022 (dalej: WPGO) Zakład zarządzał Regionalną Instalacją Przetwarzania Odpadów Komunalnych (dalej: RIPOK) dla regionu centralnego, o zdolności przerobowej określonej na poziomie 125 000 Mg/rok, w tym 123 000 Mg/rok dla zmieszanych odpadów komunalnych.

W okresie objętym kontrolą ZGOK funkcjonował jako samorządowa spółka prawa handlowego⁸, której udziałowcami było 37 samorządów⁹ z ośmiu powiatów województwa warmińsko-mazurskiego¹⁰. Działalność Spółki prowadzona była w:

² Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

³ Dz. U. z 2019 r. poz. 701, ze zm. (dalej: ustawa o odpadach).

⁴ Dalej: Marszałkowi województwa.

⁵ Dz. U. z 2018 r. poz. 1454, ze zm. (dalej: ucpg).

⁶ Kod odpadu wynikający z rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 9 grudnia 2014 r. w sprawie katalogu odpadów (Dz. U. z 2014 r. poz. 1923), dalej: rozporządzenie Ministra Środowiska w sprawie katalogu odpadów.

⁷ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

- Zakładzie Unieszkodliwiania Odpadów Komunalnych w Olsztynie (dalej: ZUOK),
- Stacji Przeladunkowej w Medynach (gm. Lidzbark Warmiński),
- Stacji Przeladunkowej w Polskiej Wsi (gm. Mrągowo),
- Stacji Przeladunkowej w Trelkowie (gm. Szczytno).

(akta kontroli str. 4-120)

ZGOK otrzymał decyzję Marszałka województwa z 11 sierpnia 2015 r. o udzieleniu pozwolenia zintegrowanego na prowadzenie instalacji do biologiczno-mechanicznego przetwarzania odpadów komunalnych (dalej: instalacja MBP), które dotyczyło instalacji zlokalizowanych w ZUOK. Instalacja ta została zaklasyfikowana, jako instalacja w gospodarce odpadami - dla odpadów innych niż niebezpieczne z wyłączeniem działań realizowanych podczas oczyszczania ścieków komunalnych

– do unieszkodliwienia o zdolności przetwarzania ponad 50 ton na dobę, z wykorzystaniem obróbki biologicznej oraz obróbki wstępnej odpadów przeznaczonych do termicznego przekształcenia (dalej: pozwolenie zintegrowane).

Zgodnie z ww. decyzją w skład instalacji MBP weszły:

- Punkt Przyjmowania Odpadów (PPO), w którym znajdowały się: zasobnia odpadów (wydzielona część hali przerobu odpadów przewidzianej pod PPO), rozrywarka worków, trybuna z kabiną preselekcji (czterostanowiskowa), sito bębnowe, dwa rozdrabniacze wstępne oraz przenośniki.
- Segment Biologicznego Przerobu (SBP), w którym znajdowały się m.in. 14 komór biosuszenia, wentylatory komór biosuszenia, wymienniki ciepła, centralny kanał świeżego powietrza, centralny kanał powietrza poprocesowego, sondy temperaturowe, pompa wody procesowej, biofiltr¹¹.
- Segment Mechanicznego Przetwarzania Odpadów (SMP), w którym znajdowały się m.in. bufor frakcji po biosuszeniu, separatory: metali żelaznych, nieżelaznych, balistyczny powietrzny, optyczny NIR i NIR2, trybuna z kabiną preselekcji, rozdrabniacz paliwa z odpadów, automatyczna owijarka bel.

Opisany w ww. pozwoleniu zintegrowanym technologiczny proces przetwarzania odpadów obejmował trzy etapy: przyjęcie odpadów do instalacji i wstępną obróbkę, proces biosuszenia oraz mechaniczne przetwarzanie wysuszonych odpadów.

Powyższym pozwoleniem¹² zintegrowanym objęte zostały także instalacje położone na terenie ZUOK, tj.:

- Sortowania Odpadów Opakowaniowych (SOO),
- Przetwarzania i Magazynowania Odpadów Budowlanych (IBOP),
- Demontażu Odpadów Wielkogabarytowych (DOW).

W okresie objętym kontrolą, na wniosek ZGOK, trzykrotnie zmieniono pozwolenie zintegrowane, tj.: 27 stycznia 2016 r., 10 listopada 2016 r. oraz 19 grudnia 2017 r.¹³.

Pierwsza zmiana¹⁴ dotyczyła m.in.:

- dodania w pozwoleniu zapisu o zbieraniu odpadów na terenie ZGOK odnośnie odpadów problemowych i niebezpiecznych bez ich przetwarzania,
- dodania odpadów z grupy 15 oraz kodu 20 01 99¹⁵,

⁸ KRS: 0000097877 stan na 28 czerwca 2019 r.

⁹ Miasta: Bartoszyce, Mrągowo oraz Gminy: Barczewo, Bartoszyce, Biskupiec, Dobre Miasto, Dywity, Dzwierzuty, Gietrzwałd, Górowo Haweckie, Górowo Haweckie (gmina miejska), Jedwabno, Jeziorany, Kiwity, Kolno, Korsze, Lidzbark Warmiński, Lidzbark Warmiński (gmina miejska), Lubomino, Mikołajki, Mrągowo, Olsztyn, Orneta, Pasym, Piecki, Pisz, Purda, Rozogi, Ruciane-Nida, Sępolewo, Sorkwity, Stawiguda, Szczytno, Szczytno (gmina miejska), Świątki, Świątajno, Wielbark.

¹⁰ Powiat Miasto Olsztyn, powiaty: bartoszycki, lidzbarski, mrągowski, olsztyński, piski, szczycieński, kętrzyński.

¹¹ Obsługuje poza instalacją MBP inne elementy zakładu zlokalizowane w hali przerobu odpadów.

¹² Zgodnie z wnioskiem ZGOK z 7 kwietnia 2015 r.

¹³ Odpowiednio: Decyzja nr OŚ-PŚ.7222.57.2015, OŚ-PŚ.7222.42.2016, OŚ-PŚ.7222.94.2017.

¹⁴ Wniosek ZGOK z 29 września 2015 r. skierowany do Marszałka.

¹⁵ Najczęstszy kod dla odpadów popiołów z palenisk domowych zbieranych selektywnie.

- zmiany miejsca magazynowania odpadów o kodach: 19 12 02, 19 12 03, 19 12 05, 20 01 02,
- tymczasowego magazynowania odpadów wielogabarytowych o kodzie 20 03 07 na terenie Instalacji Przetwarzania Odpadów Budowlanych (IPOB).

Druga zmiana¹⁶ dotyczyła głównie:

- zwiększenia ilości odpadów przetwarzanych z 95 000 Mg/rok do 125 000 Mg/rok),
- zwiększenia ilości odpadów przetwarzanych w instalacji DOW z 2 500 Mg/rok do 5 000 Mg/rok,
- rozszerzenia listy odpadów przewidzianych do zbierania bez przetworzenia o odpady z grupy 17,
- uwzględnienia możliwości wydzielenia z odpadów komunalnych zmieszanych w PPO sprzętu elektrycznego i AGD,
- dodania możliwości zbierania bez przetwarzania odpadów wielkogabarytowych,
- możliwości magazynowania bez przetworzenia trudnych do zagospodarowania odpadów z grupy 17 oraz wielogabarytowych 20 03 07.

Trzecia zmiana¹⁷ obejmowała m.in.:

- zwiększenie ilości (z 500 do 1000 Mg/rok) odpadów o kodach 15 01 04, 15 0 07 i 19 12 02 wytwarzanych w instalacji MBP,
- rozszerzenie listy odpadów wytwarzanych w instalacji MBP o odpady o kodach 15 01 10*, 16 01 03, 20 01 11, 20 01 13*, 20 01 14*, 20 01 15*, 20 01 17*, 20 01 19*, 20 01 21*, 20 01 27*, 20 01 28.

Pozwolenie zintegrowane, wydane na czas nieoznaczony, po uwzględnieniu wprowadzonych w nim zmian, dopuszczało do przetworzenia¹⁸ następujące odpady:

- 20 03 01 niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne, których moc przerobową określono na poziomie 123 000 Mg/rok,
- 20 03 02 odpady z targowisk, (o mocy przerobowej 2 000 Mg/rok),
- 19 12 12 inne odpady (w tym substancje i przedmioty) z mechanicznej obróbki odpadów inne niż wymienione w 19 12 11, (o mocy przerobowej 23 200 Mg/rok)¹⁹.

W pozwoleniu tym wskazano, że sumaryczna masa odpadów przetworzonych i wytworzonych w instalacji MBP nie przekroczy 125 000 Mg/rok²⁰. Określono w nim także rodzaj, sposób postępowania z odpadami oraz miejsce i sposób magazynowania wytworzonych odpadów. Dotyczyło to 24 rodzajów odpadów²¹.

(akta kontroli str. 121-293)

Pozwolenie zintegrowane zostało poddane przez Marszałka województwa analizie pod kątem spełnienia wymagań określonych w konkluzjach BAT²². W wyniku tej

¹⁶ Wniosek ZGOK z 21 czerwca 2016 r. skierowany do Marszałka województwa.

¹⁷ Wniosek ZGOK z 13 października 2017 r. skierowany do Marszałka województwa.

¹⁸ W procesie przetwarzania odpadów D13 polegającym na sporządzaniu mieszanki lub mieszanii przed poddaniem odpadów któremukolwiek z procesów wymienionych w pozycjach D1-D12.

¹⁹ Odpad o kodzie 20 03 01 i 20 03 02 był przetwarzany w części mechanicznej linii MBP do odpadu o kodzie 19 12 12 i w tej postaci trafiał do przetworzenia w części biologicznej. Linia MBP nie przyjmuje odpadu o kodzie 19 12 12 z zewnątrz.

²⁰ Część mechaniczna instalacji MBP przerabiała ten sam odpad, co część biologiczna. W instalacji MBP był przepływ odpadu tłokowy/liniowy, przez co nie było wstępnego podziału na dwie frakcje oraz nie było odrębnych produktów części mechanicznej i biologicznej.

²¹ Paliwo alternatywne (kod 19 12 10), opakowania z metali (kod 15 01 04), opakowania ze szkła (kod 15 01 07), inne niewymienione odpady (kod 19 05 99), metale żelazne (kod 19 12 02), metale nieżelazne (kod 19 12 03), szkło (kod 19 12 05), opony (kod 16 01 03), elektronika (kod 16 02 13*, 16 02 14, 16 02 16, 20 01 35*, 20 01 36), gruz betonowy (kod 17 01 07), inne niebezpieczne (kod 19 12 11*), lamy (kod: 20 01 21*), tekstylia (kod 20 01 11), urządzenia zawierające freony (kod 20 01 23*), farby, kleje (kod 20 01 27*, 20 01 28), leki (kod 20 01 32), baterie (kod 20 01 33*, 20 01 34), gabaryty (kod 20 03 07).

²² Najlepsza dostępna technika (Best Available Technique) na podstawie art. 215 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2018 r. poz. 799, ze zm.), w związku z publikacją w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej Decyzji Wykonawczej Komisji (UE) 2018/1147 z 10 sierpnia 2018 r.

analizy ZGOK został poinformowany (18 lutego 2019 r.) o konieczności zmiany obowiązującego pozwolenia zintegrowanego oraz o obowiązku złożenia wniosku o dokonanie stosownych zmian (w tym m.in. ustalenia wysokości zabezpieczenia roszczeń oraz sporządzenia operatu przeciwpożarowego) w terminie jednego roku od dnia otrzymania tego zawiadomienia. Działania ZGOK w tym zakresie opisano w pkt.1.5 niniejszego wystąpienia.

(akta kontroli str. 294-296)

1.2 W dniu 5 czerwca 2012 r. ZGOK zawarł z 37 gminami umowę wykonawczą obowiązującą do 31 grudnia 2034 r., zobowiązując je (zgodnie z treścią uchwał podjętych przez poszczególne rady gmin) do dostarczania do ZGOK całości zebranych odpadów komunalnych zmieszanych i pochodzących z selektywnej zbiórki²³. Będące przedmiotem tej umowy usługi publiczne polegały na zagospodarowaniu odpadów komunalnych i nie obejmowały usług zbierania i transportu odpadów. W umowie określono zasady kalkulacji cen za świadczone usługi wskazując, że ZGOK uzyska środki własne (przychody) m.in. ze sprzedaży wytworzonego w ZUOK paliwa alternatywnego.

W okresie objętym kontrolą, obowiązywało także 30 umów na odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych, zawartych przez ZGOK z innymi podmiotami, z czego: dziewięć umów zawarto w 2015 r., 15 w 2016 r. oraz po dwie w latach 2017-2019 (30 czerwca). Analiza losowo wybranych trzech umów²⁴ wykazała, że:

- dwie z nich dotyczyły odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych pochodzących z nieruchomości niezamieszkałych, a jedna odpadów komunalnych wytworzonych podczas sprzątnięcia odcinka pasa drogowego drogi krajowej nr 51,
- jedna z umów została zawarta na czas nieoznaczony, zaś w pozostałych dwóch określono okres obowiązywania do 31 grudnia 2016 r. oraz do 31 grudnia 2020 r.
- żadna z badanych umów nie zawierała danych dotyczących ilości odpadów przyjmowanych do przetworzenia oraz częstotliwości ich przywozu do instalacji ZGOK.

Jak podał Prezes Zarządu „(...)Umowa wykonawcza miała na celu zabezpieczenie Spółki w zakresie zobowiązania się przez wszystkich współników do przekazania do unieszkodliwienia zebranych odpadów. Wymagania stawiane w zakresie treści umowy nie zobowiązywały do ujęcia informacji o ilości planowanych do przekazania odpadów. Kwestia częstotliwości ich dostarczania nigdy nie dotyczyła Spółki. (...)”.

(akta kontroli str. 297-347, 1192-1197)

1.3 W pierwszym pozwoleniu zintegrowanym (z dnia 11 sierpnia 2015 r.), wydajność instalacji MBP określono na 95 000 Mg/rok. Następnie na wniosek ZGOK, decyzją z 10 listopada 2016 r. zwiększono ją do 125 000 Mg/rok, tj. o 31,6%. Zwiększono także liczbę dni pracy tej instalacji z 325 dni do 365 dni.

Wiceprezes Zarządu wyjaśnił, że „Instalacja ZUOK w zakresie suszenia odpadów komunalnych (instalacja SBP) w zakresie suszenia odpadów komunalnych (instalacja SBP) pracuje 24 godziny na dobę, bez względu na święta czy też inne dni ustawowo wolne od pracy. Jednakże przyjęcie odpadów komunalnych (jak i innych zbieranych selektywnie do przetworzenia) odbywa się w dni powszednie w godzinach od 6:00 do 22:00 oraz w soboty w godzinach od 6:00 do

ustanawiającej konkluzje dotyczące najlepszych dostępnych technik (BAT) w odniesieniu do przetwarzania odpadów zgodnie z dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/75/UE.

²³ Nie określając masy odpadów ani częstotliwości ich przywozu.

²⁴ zawartych z: Zakładem Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Wielbarku Sp. z o.o., Firmą Trans-Handel z Dobrego Miasta, Warmińsko-Mazurskim Urzędem Wojewódzkim w Olsztynie obowiązujących w latach 2016-2019 (30 czerwca).

14:00. Standardowo linia mechaniczna (przed procesem biosuszenia i po tym procesie) pracuje w sposób ciągły od godziny 6:00 w poniedziałek do godziny 14:00 w sobotę, z wyłączeniem nocy z piątku od godziny 22:00 do soboty do godziny 6:00 oraz planowanych przerw na sprzątanie i bieżące prace serwisowe tych linii.”

Analiza danych dotyczących najważniejszych awarii instalacji MBP zaistniałych w okresie objętym kontrolą wykazała, że liczba dni postoju wynosiła odpowiednio: cztery dni w 2016 r., 17 - w 2017 r., 22 - w 2018 r. i dwa w pierwszym półroczu 2019 r. Prezes Zarządu podał, że pierwsze pozwolenie zintegrowane z 11 sierpnia 2015 r., o którego wydanie wnioskował główny wykonawca Zakładu²⁵ błędnie nie uwzględniało ciągłej pracy bloku biologicznego SBP. Dopiero na wniosek ZGOK zmiana uwzględniała 365 – dniową pracę linii SBP, co z punktu widzenia emisyjności Zakładu jest podejściem właściwym, z czym zgodził się Organ wydający pozwolenie.

(akta kontroli str. 126-162, 198-238, 348-354, 1165-1177)

Jak wyjaśnił Prezes Zarządu „(...)”. Wydajność 125 000 Mg/rok jest najwyższą teoretyczną zdolnością przerobu bloku biologicznego, przy założeniu stałego i ciągłego odbioru wytworzonego w linii MBP paliwa alternatywnego oraz rezygnacji ze wszystkich postojów konserwacyjnych i zerowej awaryjności. Całkowita rezygnacja z postojów nie jest możliwa, ponieważ doprowadziłoby to szybko do wyeksploatowania maszyn”. Podał także, że „(...) wartości określone w pozwoleniu wskazują maksymalne (potencjalne) moce przerobowe, a tych Zakład nigdy nie utracił (nie dokonano demontażu linii, zmiany układu technologicznego wpływającego na zmniejszenie mocy przerobowych, itp.)”.

(akta kontroli str. 420-434, 1165-1177)

Analiza zbiorczych zestawień danych za lata 2016-2018²⁶ o rodzajach i ilości odpadów, o sposobach gospodarowania nimi oraz o instalacjach i urządzeniach służących do odzysku i unieszkodliwienia odpadów dla kodu 20 03 01 (odpady komunalne zmieszane), wykazała że w badanym okresie odnotowano:

- Wzrost ilości odpadów przyjętych przez ZGOK²⁷. I tak w latach 2016-2018 przyjęto do instalacji MBP łącznie 398 989,8 Mg odpadów, z czego: 131 734,4 Mg w 2016 r., 133 155,7 Mg w 2017 r. i 134 099,6 Mg w 2018 r.

Z tytułu przyjęcia odpadów o kodzie 20 03 01 dostarczonych do ZUOK i trzech stacji przeładunkowych ZGOK otrzymał od współników (tj. 37 gmin) przychód w wysokości 111 856 493,7 zł, z czego: 35 666 370,9 zł w 2016 r., 35 937 580,5 zł w 2017 r. i 40 252 542,3 zł w 2018 r.

- Wzrost ilości odpadów przekazywanych przez ZGOK do innej instalacji lub instalacji zastępczej. I tak w latach 2016-2019 (30 czerwca) ZGOK przekazał do instalacji zastępczych łącznie 121 068,7 Mg odpadów (26,5% odpadów przyjętych przez ZGOK do instalacji MBP), z czego: 18 792,2 Mg (14,3% przyjętych), w 2016 r. 39 900,8 Mg (30,0%) w 2017 r., 53 978,9 Mg (40,3%) w 2018 r.

W badanym okresie ZGOK zapłacił za przekazanie tych odpadów do instalacji zastępczych łącznie 28 031,4 tys. zł, z czego: 3 636,3 tys. zł w 2016 r., 7 720,8 tys. zł w 2017 r., 13 151,8 tys. zł w 2018 r. oraz 3 522,5 tys. zł. w I półroczu 2019 r.

²⁵ Control Process S.A. (działające w konsorcjum z Vauche S.A.).

²⁶ Dalej: Sprawozdania skierowane do Marszałka województwa.

²⁷ Wzrost o 1,8% ilości (2 365,2 Mg) odpadów w 2018 r. w stosunku do 2016 r.

W okresie objętym kontrolą ZGOK podpisał dziewięć umów na przekazanie odpadów komunalnych zmieszanych do instalacji zastępczych²⁸, w tym: pięć w 2016 r. oraz cztery w 2018 r. Zgodnie z tymi umowami w okresie od:

- 15 marca 2016 r. do 31 lipca 2018 r. przekazano 88 353,02 Mg odpadów do Novago,
 - 13 lipca 2018 r. do 31 stycznia 2019 r. - 25 000 Mg - konsorcjum firm: Novago, Bioelektra oraz ZUOK Rudno²⁹,
 - 28 grudnia 2018 r. do 30 czerwca 2019 r. - 7 715,70 Mg odpadów do Bioelektry.
- Spadek ilości odpadów przetworzonych w instalacji MBP³⁰. I tak: w latach 2016-2018 w instalacji MBP przetworzono odpowiednio – 112 942,2 Mg w 2016 r., 93 254,9 Mg w 2017 r. oraz 78 351,6³¹ Mg w 2018 r.

ZGOK posiadał pozwolenie na użytkowanie obiektu, tj. segmentu przetwarzania odpadów komunalnych zlokalizowanego na terenie ZUOK, które ostatecznie zostało wydane 31 grudnia 2015 r. przez Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego dla miasta Olsztyna³².

W stosunku do zaprojektowanej (nominalnej)³³ wydajności instalacji MBP na poziomie 95 000 Mg/rok, w 2016 r. wydajność ta została przekroczona, bowiem w instalacji w ciągu roku przetworzono 112 942,2 Mg odpadów komunalnych zmieszanych, tj. 18,8% więcej niż projektowano. W kolejnych latach ilość odpadów przetworzonych była niższa od projektowanej wydajności instalacji MBP, tj. odpowiednio o 1,8% w 2017 r. i 17,5% w 2018 r.

W badanym okresie nie osiągnięto także wydajności instalacji MBP określonej w pozwoleniu zintegrowanym (na poziomie 123 000 Mg/rok), mimo zwiększającego się strumienia odpadów (komunalnych zmieszanych) przyjmowanych przez ZGOK. W latach 2016-2018 znacząco zmniejszono ilość odpadów poddanych przetworzeniu, przekazując odpady nieprzetworzone do instalacji zastępczych. I tak, w 2016 r. w instalacji MBP przetworzono 92% przyjętych odpadów komunalnych zmieszanych (20 03 01), w 2017 r. - 76% i w 2018 r. - 64%. Zgodnie z warunkami pozwolenia zintegrowanego instalacja MBP dysponowała mocą przerobową pozwalającą na przetworzenie ponad 90% odebranych odpadów.

W sprawozdaniu z działalności Spółki za 2018 r. zatwierdzonym przez Prezesa i Wiceprezesa Zarządu Spółki wskazano, m.in., że nieprzetworzenie w całości zmieszanych odpadów komunalnych wytwarzanych w regionie centralnym województwa warmińsko-mazurskiego (134 099,6 Mg wobec nominalnych mocy przerobowych wynoszących 95 000 mg/rok), w połączeniu z obniżonymi, z uwagi na stan techniczny, mocami przerobowymi instalacji, spowodował, że w 2018 r. znaczna część odpadów zmieszanych została przekazana do zagospodarowania przez instalację zastępczą. Powyższe powoduje negatywne skutki finansowe Spółki, bowiem koszt zagospodarowania odpadów zmieszanych był dwukrotnie wyższy niż koszt zagospodarowania paliwa alternatywnego. Spółka nie zamykała samodzielnie systemu gospodarki odpadami w regionie centralnym, bowiem przekazywała zmieszane odpady komunalne do przetworzenia w instalacji zastępczej.

²⁸ Ujętych jako instalacje zastępcze w WPGO.

²⁹ ZUOK Rudno Sp. z o.o., instalacja w Rudnie, gmina Ostróda. (dalej: ZUOK Rudno).

³⁰ Spadek przetwarzanych o 30,6% (34 590,6 Mg) odpadów w 2018 r. w stosunku do 2016 r.

³¹ 80 120,8 Mg pomniejszona o 1 769,2 Mg, tj. stan magazynowy wykazany w tej ilości na 31 grudnia 2018 r.

³² Wydane 14 sierpnia 2015 r. pozwolenie na użytkowanie było zmienione 22 września 2015 r. i 31 grudnia 2015 r. w związku z przesunięciem terminu na uwzględnienie uwag zawartych w stanowisku Komendanta Miejskiego Państwowej Straży Pożarnej w Olsztynie (dalej: PSP).

³³ Nominalne moce przerobowe odpowiadały strumieniowi odpadów zadeklarowanych przez gminy na etapie prac projektowych.

W sprawozdaniu tym w planie finansowym na 2019 r. wyszczególniono m.in., że ZGOK planował wywóz odpadów do instalacji zastępczych na poziomie 38 000 Mg oraz przerób odpadów w instalacji MBP³⁴ na poziomie 95 000 Mg.

(akta kontroli str. 355-414, 1211-1345, 1357-1452, 1459-1460)

Prezes Zarządu wyjaśnił, że „Ilość odpadów przetworzonych w instalacji, a jednocześnie ilość odpadów przekazanych do instalacji zastępczych ściśle zależy od możliwości technicznych (awaryjności) maszyn i urządzeń oraz od możliwości logistycznych zagospodarowania głównego produktu instalacji, tj. paliwa o kodzie 19 12 10. W czwartym kwartale 2018 r. ZGOK wykonał remont w zakresie kluczowych elementów eksploatowanej linii MBP, co pozwoli jego zdaniem, osiągnąć znacznie wyższy przerób w 2019 r. (szacowany obecnie na 105 tys. Mg/rok). Dodatkowo jak podał Prezes Zarządu, ograniczeniem wydajności zakładu jest obecnie też dyspozycja logistyczna odbiorcy paliwa alternatywnego 19 12 10. W związku ze spadającą liczbą kursów realizowanych przez odbiorcę paliwa oraz ze względu na nieregularność odbioru w czasie tygodnia zakład zmuszony jest dopasować chwilowy poziom produkcji do możliwości odbioru. Przerób nowej partii odpadów jest bowiem limitowany ilością dostępnych pustych komór biosuszenia, opróżnionych po procesie biologicznym w celu dalszego przetworzenia odpadu w linii produkcji paliwa”.

(akta kontroli str. 420- 434, 1188-1197)

1.4 ZGOK posiadał indywidualne konto w Bazie danych o produktach, produktach w opakowaniach oraz gospodarce odpadami³⁵. W związku z wpisem do rejestru podmiotów w BDO posiadał także indywidualny numer rejestrowy, o którym mowa w art. 54 ust. 1 ustawy o odpadach nadany przez Marszałka województwa 29 czerwca 2018 r. Wpis do rejestru podmiotów w BDO zawierał informacje, o których mowa w art. 52 ust. 1 ustawy o odpadach. Analiza 20 losowo wybranych dokumentów³⁶ wytwarzanych przez ZGOK wykazała, że posługiwano się w nich nadanym numerem rejestrowym.

(akta kontroli str. 435-461)

1.5 W dniu 17 kwietnia 2019 r. ZGOK złożył do Marszałka województwa wnioski o zmianę decyzji o pozwolenie zintegrowane dla prowadzonej instalacji MBP w celu dostosowania jego zapisów do obowiązującego prawa. Wniosek ten miał charakter uzupełnienia procedowanej od 18 lipca 2018 r. zmiany pozwolenia zintegrowanego i zawierał m.in.:

- propozycję zabezpieczenia roszczeń z tytułu szkód spowodowanych w środowisku w formie polisy ubezpieczeniowej³⁷ z przeznaczeniem na ZUOK kwoty 1,5 mln zł,
- operat przeciwpożarowy wykonany w styczniu 2019 r. zaopiniowany pozytywnie 18 lutego 2019 r. przez Komendanta Miejskiego PSP.

Marszałek województwa zaakceptował polisę, jako formę zabezpieczenia roszczeń, zwiększając jednak kwotę zabezpieczenia dla ZUOK do wysokości 3,5 mln zł i zobowiązał ZGOK do przedłożenia oryginału tego dokumentu³⁸. ZGOK oryginał polisy z 13 listopada 2018 r. przedłożył w dniu 9 sierpnia 2019 r.

(akta kontroli str. 462-484)

1.6 W okresie objętym kontrolą stosowano w Zakładzie zabezpieczenia przeciwpożarowe w celu realizacji obowiązków wynikających z art. 43 ust. 7 ustawy

³⁴ Linii PPO/SBP/SMO.

³⁵ Dalej: BDO.

³⁶ Od lipca 2018 r.

³⁷ Polisa na 5 mln zł.

³⁸ Postanowienie OŚ-PŚ.7222.36.2018 z 7 sierpnia 2019 r.

o odpadach. Były to, m.in.: wizyjny system kontroli³⁹, system sygnalizacji pożaru⁴⁰, kamera termowizyjna⁴¹, magazynowanie odpadów w oznaczonych sekcjach magazynowych⁴², wyposażenie miejsca gospodarowania odpadów w sieć hydrantów zewnętrznych i wewnętrznych oraz zbiornik z funkcją ppoż. Ponadto na terenie ZUOK znajdowały się: mobilne działko strażackie, zestawy do zwalczania pożarów⁴³, gaśnice oraz koce gaśnicze.

W ZGOK obowiązywały instrukcje i procedury postępowania zapewniające ochronę ludzi i mienia a także przeciwdziałające powstaniu lub minimalizujące skutki pożaru. Były to, m.in.: procedura prac pożarowo niebezpiecznych, procedura ewakuacji osób i mienia ze ZGOK, instrukcja bezpieczeństwa pożarowego⁴⁴ oraz instrukcja prewencji przeciwpożarowej pracowników ochrony. Znajdujące się na terenie ZUOK: instalacja wodociągowa przeciwpożarowa (wewnętrzna i zewnętrzna) sieć hydrantów zewnętrznych oraz wewnętrznych oraz gaśnice, koce gaśnicze były objęte stałą konserwacją, udokumentowaną w protokołach przeglądu i konserwacji sprzętu przeciwpożarowego i instalacji wodociągowej. Ostatnia konserwacja ww. urządzeń miała miejsce 1 października 2018 r.⁴⁵

Pracownicy ZGOK podpisali oświadczenia o zapoznaniu się z: przepisami i zasadami w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy, z procedurami w zakresie ochrony przeciwpożarowej oraz ochrony środowiska obowiązującymi w ZGOK, w szczególności w zakresie znajomości zasad i sposobów: zapobiegania powstawaniu i rozprzestrzeniania się pożaru na stanowisku pracy, jak również w obiektach ZGOK, a także z procedurami postępowania na wypadek pożaru, użycia podręcznego sprzętu gaśniczego i urządzeń przeciwpożarowych dostępnych w miejscu pracy oraz znajomości procedur ewakuacji.

(akta kontroli str. 485-496)

1.7 W okresie objętym kontrolą ZGOK, jako prowadzący instalację MBP sporządzał kalkulację kosztów zagospodarowania przyjętych do przetworzenia odpadów komunalnych. Kalkulacja ta, zgodnie z umową wykonawczą z 5 czerwca 2012 r. uwzględniała przychody za odbiór i zagospodarowanie odpadów, powiększone o przychody uzyskane ze sprzedaży wyrobów oraz pozostałe przychody operacyjne i finansowe, a także nakłady inwestycyjne i zysk. Cena za zagospodarowanie przyjętych odpadów ustalana była na podstawie szacowanego na dany rok strumienia odpadów i przedstawiona przez ZGOK Zgromadzeniu Wspólników, które zatwierdzało ją w formie uchwał. I tak: w latach 2016-2017 za przyjęcie do zagospodarowania zmieszanych odpadów komunalnych obowiązywała cena 270 zł/Mg, w 2018 r. – 300 zł/Mg (wzrost o 11,11 % w stosunku do 2017 r.) natomiast cena ustalona na 2019 r.⁴⁶ wynosiła 418 zł/Mg (wzrost o 39,33% w stosunku do 2018 r.).

Spółka określając cenę uwzględniała wszystkie koszty oraz przychody związane z działalnością, tj. przychody ze sprzedaży⁴⁷, pozostałe przychody operacyjne i przychody finansowe oraz koszty działalności operacyjnej⁴⁸, pozostałe koszty operacyjne i koszty finansowe⁴⁹. Uwzględniane były m.in. koszty zagospodarowania

³⁹ System kontroli i dostępu SATEL oraz system monitoringu cctv. Nadzór 24h/dobę przez pracowników ochrony przeszkolonych z używania podręcznego sprzętu gaśniczego oraz zwalczania pożarów.

⁴⁰ Dźwiękowy system ostrzegawczy.

⁴¹ Rejestr wskazań temperatury panującej w miejscach magazynowania odpadów oraz w miejscach pożarowo niebezpiecznych.

⁴² Strefy magazynowe według operatu ppoż.

⁴³ Zlokalizowane na terenie placu magazynowego.

⁴⁴ Obowiązująca od 2015 r. aktualizowana co dwa lata. Ostatnia aktualizacja w marcu 2019 r.

⁴⁵ Ważna rok od wykonania.

⁴⁶ Zgodnie z Uchwałą nr XXXIV/2018 Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników z dnia 31 grudnia 2018 r.

⁴⁷ w tym ze sprzedaży surowców wtórnych.

⁴⁸ w tym koszty zagospodarowania odpadów powstałych w wyniku procesu technologicznego w instalacji ZUOK.

⁴⁹ Obejmujące koszty odsetek od zaciągniętych kredytów.

paliwa alternatywnego⁵⁰ i balastu poprodukcyjnego⁵¹ oraz przychody ze sprzedaży surowców wtórnych. I tak np. koszty zagospodarowania paliwa alternatywnego w 2018 r. wyniosły 12 443 tys. zł, a w 2019 r. (do 30 czerwca) – 16 427 tys. zł., natomiast koszty zagospodarowania balastu poprodukcyjnego w 2018 r. – 1 942 tys. zł, w 2019 r. (30 czerwca) – 5 323 tys. zł. Przychody ze sprzedaży surowców wtórnych wynosiły w 2018 r. – 2 613 tys. zł, a w 2019 r. (30 czerwca) 3 738 tys. zł.

Jak wyjaśnił Prezes Zarządu „Czynniki zmiany ceny za przyjęcie do zagospodarowania zmieszanych odpadów komunalnych to przede wszystkim:

- wzrost cen usług zagospodarowania oferowanych przez instalacje unieszkodliwiania, do których trafia część strumienia po przetworzeniu w instalacji MBP w zakresie np. odpadów palnych (paliwo alternatywne),
- wzrost opłaty marszałkowskiej, tj. opłaty za korzystanie ze środowiska, w tym za umieszczenie odpadów na składowisku,
- wzrost kosztów funkcjonowania Spółki wynikający ze wzrostu cen energii elektrycznej, cen paliw oraz kosztów pracy,
- spadek cen na rynku surowców wtórnych.”.

W okresie objętym kontrolą⁵² ZGOK nie przekazywał gminom kalkulacji kosztów zagospodarowania odpadów w instalacji MBP na podstawie art. 9 m ustawy ucpg z uwagi na brak wniosków w tym zakresie.

(akta kontroli str. 497-501)

1.8 ZGOK w latach 2016-2019 (30 czerwca) nie był kontrolowany przez Marszałka województwa w zakresie sposobu gospodarowania odpadami w instalacji MBP pod kątem przestrzegania i stosowania przepisów o ochronie środowiska⁵³.

W okresie tym natomiast sześć kontroli⁵⁴ przeprowadził Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska (dalej: WIOŚ). Kontrole te dotyczyły m.in. przestrzegania przepisów ochrony środowiska, ustawy o odpadach, jakości danych dostarczanych przez prowadzącego instalację w ramach Krajowego Rejestru Uwalniania i Transferu Zanieczyszczeń oraz wnoszenia opłat za korzystanie ze środowiska. Jedną z ww. kontroli, była kontrolą interwencyjną przeprowadzoną w dniach od 25 do 29 maja 2018 r. w związku z pożarem odpadów wielkogabarytowych magazynowanych na terenie Zakładu, co szczegółowo opisano w Obszarze 2 pkt 2.3 wystąpienia.

Spośród sześciu kontroli w pięciu nie stwierdzono nieprawidłowości, a w jednej⁵⁵ odnotowano naruszenie art. 75 ustawy o odpadach polegające na wykazaniu w sprawozdaniu o odpadach za 2016 r. dotyczących stacji przeładunkowych danych niezgodnych ze stanem rzeczywistym. Stwierdzono także przekroczenie norm wynikających z pozwolenia zintegrowanego⁵⁶ w zakresie dopuszczalnej wartości azotu amonowego w ściekach przemysłowych wprowadzanych przez ZGOK do kanalizacji miejskiej. W wyniku tej kontroli ZGOK otrzymał 5 czerwca 2017 r. zarządzenie pokontrolne⁵⁷ zobowiązujące Zakład do sporządzenia korekty zbiorczych zestawień danych o odpadach dotyczących stacji przeładunkowych za 2016 r. i przesłania ich Marszałkowi województwa oraz dotrzymania warunków pozwolenia zintegrowanego w zakresie wprowadzania ścieków przemysłowych do kanalizacji miejskiej lub wystąpienia z wnioskiem o jego zmianę. W dniu 8 czerwca 2017 r. ZGOK poinformował WIOŚ o realizacji obowiązku wynikającego z ww.

⁵⁰ Kod odpadu 19 12 10.

⁵¹ Kod odpadu 19 05 99.

⁵² Lata 2016-2019 (stan na 1 lipca 2019 r.).

⁵³ Informacja uzyskana w trybie art. 29 ust. 1 pkt 2 lit. f ustawy o NIK.

⁵⁴ W 2016 r. i w 2018 r. po dwie kontrole, w 2017 r. oraz 2019 r. po jednej kontroli.

⁵⁵ Kontrola przeprowadzona w dniach od 25 kwietnia do 22 maja 2017 r.

⁵⁶ Tabela nr 11 decyzji z dnia 11 sierpnia 2015 r. znak: OŚ.7222.25.2015.

⁵⁷ WIOŚ-I.703.1700.30.2017.mc.

zarządzenia w zakresie korekty zbiorczych zestawień danych o odpadach a obowiązek złożenia wniosku o zmianę pozwolenia zintegrowanego ZGOK zrealizował 24 października 2017 r.⁵⁸.

(akta kontroli str. 502-518)

1.9 ZGOK, zgodnie z wymogiem art. 66 ust. 1 ustawy o odpadach prowadził na bieżąco ilościową i jakościową ewidencję odpadów. Ewidencja odpadów była prowadzona na wzorach dokumentów określonych w rozporządzeniu w sprawie wzorów dokumentów stosowanych na potrzeby ewidencji odpadów⁵⁹. W badanym okresie obok odpadów o kodzie 20 03 01 - zmieszane odpady komunalne⁶⁰ (opisanych w pkt 1.3 niniejszego wystąpienia) do przetworzenia w instalacji MBP przyjmowano także odpady o kodzie 20 03 02 - odpady z targowisk. W latach 2016-2019 (30 czerwca) przyjęto 11 Mg tych odpadów, z czego w 2016 r. 10,0 Mg a w I półroczu 2019 r. – 1 Mg.

Powyższe rodzaje i ilości odpadów były zgodne z rocznymi sprawozdaniami przekazywanymi do Marszałka oraz z prowadzoną przez ZGOK ewidencją odpadów, a także z rodzajami odpadów określonymi w pozwoleniu zintegrowanym.

W wyniku oględzin przeprowadzonych z udziałem specjalisty z dziedziny gospodarowania odpadami stwierdzono, że przyjęte do przetworzenia przez ZGOK odpady o kodzie 20 03 01 wizualnie odpowiadały charakterystyce jakościowej typowej dla tego strumienia odpadów.

(akta kontroli str. 355-414, 519-731, 1165-1177)

1.10. W latach 2016-2019 (30 czerwca) w instalacji MBP wytworzono łącznie 24 rodzaje odpadów w ilości 239 886,7 Mg odpadów, w tym:

- 212 508,0 Mg paliwa alternatywnego (kod 19 12 10),
- 22 035,1Mg innych niewymienionych odpadów (kod 19 05 99),
- 1 732,7 Mg opakowania ze szkła (kod 15 01 07),
- 1 103,4 Mg odpady wielkogabarytowe (kod 20 03 07),
- 23,2 Mg tekstylia (kod 20 01 11) oraz
- 2 484,3 Mg innych 19 odpadów o kodach: 15 01 04, 19 12 02, 19 12 03, 19 12 05, 16 01 03, 16 02 13*, 16 02 14, 16 02 16, 17 01 07, 19 12 11*, 20 01 21*, 20 01 23*, 20 01 27*, 20 01 28, 20 01 32, 20 01 33*, 20 01 34, 20 01 35*, 20 01 36.

Wszystkie wytworzone w instalacji MBP odpady były objęte pozwoleniem zintegrowanym. Jak podał Wiceprezes Zarządu „Wytworzenie takich odpadów jak np. 20 01 11 – tekstylia czy 20 03 07 – odpady wielkogabarytowe wiąże się ze słabym poziomem przygotowania odpadów u źródła i niską ich jakością.”.

Odnosnie sposobu ustalania masy wytworzonych odpadów Prezes Zarządu wyjaśnił, że „Masa odpadu 19 12 12 po linii PPO poddawana do bloku biologicznego SBP ustalana jest za pomocą różnicy między masą ustaloną w czasie ważenia w tzw. łyżkach ważących ładówek lub za pomocą współczynnika wagowego⁶¹ odpadu 20 03 01 i odebranych odpadów surowcowych i tarasujących. Odpady te są ważone na wadze samochodowej po załadowaniu do pojemników lub kontenerów z dokładnością do 1 kg. Masa odpadu ex 19 05 01 jest ustalana pośrednio (bilansowo) na podstawie różnicy pomiędzy masą odpadów 19 12 12 podanych do przerobu w linii PPO/SBP i sumy produktów z linii SMP (odpady o kodach z grupy

⁵⁸ ZGOK dwukrotnie wnosił o przesunięcie terminu realizacji zarządzenia w zakresie złożenia wniosku o zmianę pozwolenia zintegrowanego, na co WIOŚ wyrażał zgodę.

⁵⁹ Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 grudnia 2014 r. w sprawie wzorów dokumentów stosowanych na potrzeby ewidencji odpadów - Dz. U. z 2014 r. poz. 1973, (dalej: rozporządzenie ws. wzorów dokumentów). Rozporządzenie uchylono z dniem 1 maja 2019 r.

⁶⁰ Łącznie przyjęto do przetworzenia w instalacji MBP – 337 045,0 Mg

⁶¹ Wynikającego ze średniego ciężaru właściwego odpadu i pojemności łyżki ładowarki.

15 i 19, w tym 19 05 99, 19 12 12 i 19 12 10). Wszystkie produkty z tej linii poddawane są ważeniu na wadze samochodowej.”.

Spośród wszystkich wytworzonych w badanym okresie w instalacji MBP odpadów 88,6% stanowiło paliwo alternatywne, 9,2% - inne niewymienione odpady, tzw. balast i pozostałe 2,2% - reszta wytworzonych odpadów (22 rodzaje).

W okresie objętym kontrolą odzysk odpadów surowcowych z odpadów zmieszanych w instalacji MBP wynosił: – 0,73% w 2016 r., 1,41% w 2017 r., 1,53% w 2018 r. oraz 1,13% w I półroczu 2019 r.

(akta kontroli str. 289-292, 732)

W trakcie przeprowadzonych 31 lipca 2019 r. z udziałem specjalisty z dziedziny gospodarowania odpadami oględzin:

– Linii PPO (punkt przyjmowania odpadów), Główny technolog⁶² podał, że zmagazynowane odpady były podawane na taśmociąg gdzie pracownicy ręcznie wyciągali odpady tarasujące i przeszkadzające, w dalszych procesach przetwarzania, w tym m.in.: 20 01 11 tekstylia, 20 03 07 odpady wielkogabarytowe.

Główny technolog wyjaśnił, że klasyfikacja odpadów w grupie 20 przeprowadzona została na podstawie udzielonego pozwolenia zintegrowanego i jest jednocześnie celowa w zakresie prawidłowości postępowania z odpadem, gdyż w warunkach niewystarczająco rozwiniętej zbiórki odpady niebezpieczne lub inne przeszkadzające np. tekstylia poprzez swoją obecność w odpadach komunalnych zmieszanych wywierałyby negatywny wpływ na pracę instalacji MBP i środowisko. Podejście takie jest uzasadnione również przyczynami finansowymi, ponieważ grupa 19 katalogu odpadów nie zawiera wyspecyfikowanych rodzajów odpadów np. tekstyliów, co uniemożliwiłoby ich prawidłowe zagospodarowanie poprzez recykling.

– Linii SBP (segment biologicznego przerobu), stwierdzono, że odpady po procesie biosuszenia są klasyfikowane prawidłowo, tj. pod kodem ex 19 05 01 - nieprzekompostowane frakcje odpadów komunalnych i podobnych.

– Linii SMP (segment mechanicznej obróbki) stwierdzono, że balast wytworzony po zakończonym procesie SMP nie spełnia wymogów klasyfikacyjnych dla tego odpadu. W balaście (kod 19 05 99) znajdują się znaczące ilości tworzyw sztucznych, w szczególności folii (frakcja dominująca w składzie odpadu) i odpad ten nie odpowiadał charakterystyce odpadu 19 05 99 przejmowanego do składowania na składowiskach odpadów (odpady z dominującym udziałem frakcji ciężkiej i mineralnej).

Jak podał Główny technolog odpad ten nie podlegał dalszemu przetwarzaniu i był przekazywany na składowisko odpadów, jako balast. Podał też, że klasyfikacja odpadu dokonana przez ZGOK tj. 19 05 99 została wykonana na podstawie posiadanego pozwolenia zintegrowanego. Wybór kodu jest zgodny z zastosowaną w Zakładzie technologią biosuszenia, która charakteryzuje się odmienną kolejnością i powiązaniem procesów między sobą, niż w typowym MBP, tj. nie należy traktować procesu mechanicznego jako odrębnej instalacji Zakładu. Klasyfikacja wynika z zasady przyporządkowania kodu do faktycznego pochodzenia, w tym przypadku jest to grupa 19 05 obejmująca tlenowe procesy przerobu odpadu.

(akta kontroli str. 712-731, 1346-1353, 1461-1462)

⁶² Zatrudniony w ZGOK od 3 lutego 2012 r.

W uzasadnieniu decyzji z 10 listopada 2016 r. o pozwoleniu zintegrowanym Marszałek województwa zasugerował zmianę kwalifikacji odpadu o kodzie 19 05 99 na odpad o kodzie 19 12 12 po procesie mechanicznego przetwarzania odpadów. Podał, że wnioskodawca (ZGOK) zawniósł o pozostawienie kodu 19 05 99 ze względu na odmienność produkowanego materiału w stosunku do typowej pozostałości 19 12 12 wytwarzanej w tradycyjnych instalacjach MBP. Wskazał, że wygląd odpadu jest inny a poszczególne składniki są trudno rozpoznawalne. Widoczna jest w nim pewna zawartość metalu, gruzu, pisaku szkła i pozostałe składniki nie dają się rozpoznać. W związku z tym wnioskodawca zobowiązał się do przeprowadzania w odstępach miesięcznych badań laboratoryjnych próbek tego odpadu.

(akta kontroli str. 198-238)

Wyniki badań z dnia 26 czerwca 2019 r.⁶³ sporządzone przez akredytowane laboratorium próbek odpadu o kodzie 19 05 99 wykazały zawartość węgla organicznego TOC (z obliczeń) na poziomie 20% oraz straty przy prażeniu (LOI)/ substancje organiczne - 37,7%.

(akta kontroli str. 1162-1164)

1.11 ZGOK, jako prowadzący instalację MBP posiadał wizyjny system kontroli miejsca magazynowania odpadów. Wizyjny system kontroli w postaci systemu kamer cctv (telewizyjny system dozoru) z rejestratorem danych został założony w momencie budowy Zakładu, w 2015 r. Następnie dokonywał stopniowej rozbudowy tego systemu o dodatkowe kamery oraz elementy systemu rejestracji danych wideo. Jak podał pracownik ds. dozoru na terenie ZUOK znajduje się łącznie 46 szt. kamer, w tym: 20 zainstalowanych wewnątrz Zakładu (na halach) i 26 na zewnątrz Zakładu. System monitoringu pełnił jednocześnie funkcję wizyjnego systemu kontroli miejsca magazynowania odpadów, jak i stanowił system dozoru terenu całego Zakładu. Zapis obrazu z wizyjnego systemu monitoringu miejsc magazynowania przechowywany był w rejestratorze znajdującym się w serwerowni zabezpieczonej drzwiami antywłamaniowymi, do których klucze miały dwie osoby, tj. referent ds. dozoru oraz administrator IT. Pomieszczenie zabezpieczone było także systemem antywłamaniowym oraz objęte całodobowym dozorem ochrony budynku.

Oględziny wizyjnego systemu kontroli miejsca magazynowania odpadów z 26 lipca 2019 r. wykazały, że zapis obrazu przechowywany był faktycznie przez 9 dni a twarze osób przebywających na terenie ZUOK nie były widoczne. Wyjątkiem była kamera obrotowa umożliwiająca przy ręcznym sterowaniu przybliżenie oraz oddalenie obrazu o dużej rozdzielczości w transmisji na żywo.

Prezes Zarządu podał, że „ust. 8a znowelizowanej ustawy o odpadach zobowiązał Ministra właściwego do spraw środowiska do określenia w drodze rozporządzenia wymagań dla prowadzenia wizyjnego systemu kontroli miejsca magazynowania lub składowania odpadów, w tym minimalnych wymagań dla urządzeń technicznych tego systemu. Rozporządzenie wykonawcze nie zostało wydane, co uniemożliwia dokonanie oceny, czy system spełnia wymagania w zakresie możliwości identyfikacji osób przebywających w miejscu magazynowania odpadów”.

(akta kontroli str. 733-750, 1165-1177)

1.12 W okresie objętym kontrolą ZUOK magazynował następujące rodzaje odpadów:

- elektronika (kody 16 02 13*, 16 02 14, 16 02 16, 20 01 35*), lampy (kod 20 01 21*), urządzenia zawierające freony (kod 20 01 23*), kleje i farby (kody 20 01

⁶³ Zlecone przez ZGOK i przeprowadzone w okresie od 12 do 26 czerwca 2019 r. (Sprawozdanie z badań Nr: 4119/05/2019/F/2).

27*, 20 01 28), leki (kod 20 01 32), baterie (kody 20 01 33*, 20 01 34) oraz inne odpady niebezpieczne (kod 19 12 11*) - w segmencie odbioru i magazynowania odpadów niebezpiecznych (MON)⁶⁴ oraz w kontenerze ustawionym w wyznaczonym miejscu DOW lub na placu o nawierzchni utwardzonej (kod 20 01 36),

- opakowania z metali (kod 15 01 04), opakowania ze szkła (kod 15 01 07), metale żelazne (kod 19 12 02), metale nieżelazne (kod 19 12 03), szkło (kod 19 12 05) - w boksie na terenie IPOB lub w innym wyznaczonym boksie z żelbetowymi ścianami oraz szczelnej posadzce⁶⁵,
- opony (kod 16 01 03) - w wyznaczonym miejscu na placu magazynowym o utwardzonej nawierzchni w obrębie Zakładu,
- gruz betonowy (kod 17 01 07) - kontener ustawiony pod kabiną sortowniczą, a po jego napełnieniu przewożony transportem wewnętrznym do tymczasowego miejsca magazynowania - na terenie instalacji IPOB lub na innym placu utwardzonym na terenie Zakładu,
- tekstylia (kod 20 01 11) – w kontenerze ustawiony w wyznaczonym miejscu DOW lub na placu o nawierzchni utwardzonej.

ZGOK magazynował też inne rodzaje odpadów:

- Paliwo alternatywne (kod 19 12 10) – odpad załadowywany bezpośrednio na samochody. Paliwo było luzem przekazywane do odbiorcy zewnętrznego.

Główny Technolog podał, że Zakład planuje wyposażyć linię w system automatycznego załadunku dla linii 0-150 mm. Magazynowanie paliwa alternatywnego w Olsztyńskim Zakładzie Komunalnym Sp. z o.o. (dalej: OZK) w Olsztynie opisano w sekcji stwierdzone nieprawidłowości.

- Inne niewymienione odpady (19 05 99) – „balast” magazynowany był luzem na placu magazynowym. Prezes Zarządu wyjaśnił, że „Po uzbieraniu partii transportowej wywożony był z terenu Zakładu i przekazywany do odbiorcy posiadającego wymagane decyzje w zakresie gospodarowania odpadami. Maksymalny czas magazynowania balastu to 7 dni.”
- Odpady wielkogabarytowe (kod 20 03 07) – przetwarzane i magazynowane były na placu przeznaczonym do magazynowania paliwa alternatywnego. W toku oględzin instalacji MBP stwierdzono, że na placu przeznaczonym do magazynowania paliwa alternatywnego znajdowały się odpady wielkogabarytowe, zajmując 3/4 jego powierzchni. Zgodnie z obowiązującym pozwoleniem zintegrowanym odpady te powinny być przetwarzane i magazynowane w instalacji DOW w zamkniętej hali, z wydzieleniem surowców do odzysku.

(akta kontroli str.126-162, 198-238, 247-276, 348-351, 712-731)

Pozwolenie zintegrowane, ze zmianami nie określało czasu magazynowania poszczególnych rodzajów odpadów oraz ilości odpadów, jaka może być przechowywana. Jak wyjaśnił Prezes Zarządu „(...) okres magazynowania odpadów po przetworzeniu wynosił do uzbierania partii transportowej, szacunkowo było to do 3 miesięcy od wytworzenia. W przypadku paliwa 19 12 10 maksymalny okres magazynowania wynosił 7 dni.(...)”.

W toku oględzin z 31 lipca 2019 r. ustalono, że przyjęte komunalne odpady zmieszany o kodzie 20 03 01 były zgromadzone w zadaszonej hali (o powierzchni około 2 600 m²), zabezpieczone przed działaniem czynników atmosferycznych.

⁶⁴ Magazyn, tj. wiata zadaszona, zamknięta z czterech stron siatką. Wiata miała betonową posadzkę i była wyposażona w kontenery do magazynowania odpadów (oddzielny budynek).

⁶⁵ Materiał zgromadzony w boksie przykrywany był wodoszczelną plandeką. Odpady mogły być również gromadzone w kontenerze przykrytym plandeką.

Nie stwierdzono przesłanek świadczących o pogorszeniu właściwości technologicznych odpadów z uwagi na zbyt długi okres ich magazynowania przed przetwarzaniem na linii technologicznej. Odpady zmieszane o kodzie 20 03 01 wizualnie odpowiadały charakterystyce jakościowej typowej dla danego strumienia odpadów.

Analiza wybranych losowo kart ewidencji odpadu⁶⁶ oraz kart przekazania odpadów wykazała, że w latach 2016-2019 (30 czerwca) w związku eksploatacją instalacji MBP wytworzono w⁶⁷:

- 2016 r. - 90 777,3 Mg odpadu o kodzie 19 12 10 (paliwo alternatywne), 2 455,0 Mg odpadu o kodzie 19 05 99 (inne niewymienione odpady) oraz 14,2 Mg odpadu o kodzie 20 03 07 (odpady wielkogabarytowe).
- 2017 r. - 61 151,5 Mg odpadu o kodzie 19 12 10 (paliwo alternatywne), 8 466,4 Mg odpadu o kodzie 19 05 99 (inne niewymienione odpady), 701,8 Mg odpadu o kodzie 15 01 07 (opakowania ze szkła) i 6,3 Mg odpadu o kodzie 20 01 23* (urządzenie zawierające freony).
- 2018 r. - 7 885,0 Mg odpadu o kodzie 19 05 99 (inne niewymienione odpady), 830,1 Mg odpadu o kodzie 15 01 04 (opakowania z metali), 80,0 Mg odpadu o kodzie 19 12 02 (metale żelazne) i 82 043,2 Mg odpadu o kodzie 19 12 12 (inne odpady).
- I półroczu 2019 r. - 37 725 Mg odpadu o kodzie ex 19 05 01 (nieprzekompostowane frakcje odpadów komunalnych i podobnych), 36 054,7 Mg odpadu o kodzie 19 12 10 (paliwo alternatywne), 12,5 Mg odpadu o kodzie 20 01 11 (tekstylia), 7,4 Mg odpadu o kodzie 20 01 35* i 0,3 Mg odpadu o kodzie 17 01 07 (zmieszane odpady z betonu, gruzu ceglanego, odpadów materiałów ceramicznych).

Analiza wykazała, że spośród 13 analizowanych kodów odpadów (wytworzonych w instalacji MBP), 3 kody odpadów ZGOK zagospodarował we własnym zakresie, tj.: odpad o kodzie 20 03 07⁶⁸ - w procesie R12⁶⁹ natomiast odpady o kodach: 19 12 12⁷⁰ oraz ex 19 05 01⁷¹ - D13⁷². Pozostałych 10 kodów odpadów ZGOK przekazał do zagospodarowania innym podmiotom.

Na podstawie analizowanych kart ewidencji odpadów oraz kart przekazania odpadów ustalono, że okres magazynowania odpadów wytworzonych z instalacji MBP nie przekraczał dwóch miesięcy.

(akta kontroli str. 126-162, 198-238, 247-276, 420-434, 520-710, 712-731)

W okresie objętym kontrolą ZGOK zawarł z OZK umowę⁷³, której przedmiotem było magazynowanie paliwa alternatywnego (kod 19 12 10). W umowie tej określono ilość odpadów przewidzianych do magazynowania, na poziomie nie wyższym niż 1 500 Mg dziennie, a termin realizacji zamówienia - do 30 lipca 2019 r. Koszt magazynowania paliwa alternatywnego w OZK (ul. Lubelska 43D w Olsztynie) i jego transportu do OZK wynosił 137,1 tys. zł brutto (transport – 6,5 tys. zł brutto). I tak w okresie:

⁶⁶ 17 kart ewidencji odpadów, tj. 25% kart spośród 66 dotyczących instalacji MBP.

⁶⁷ z uwzględnieniem stanów magazynowych z lat poprzedzających roczne karty ewidencji odpadów.

⁶⁸ Odpady wielkogabarytowe.

⁶⁹ Wymiana odpadów w celu poddania ich któreńmukolwiek z procesów wymienionych w pozycji R1-R11.

⁷⁰ Inne odpady.

⁷¹ Nieprzekompostowane frakcje odpadów komunalnych i podobnych.

⁷² Sporządzanie mieszanki lub mieszanie przed poddaniem odpadów któreńmukolwiek z procesów wymienionych w pozycjach D1 - D12.

⁷³ Nr 49/2019 z 23 kwietnia 2019 r. aneksowana 15 maja 2019 r.

- od 23 do 30 kwietnia 2019 r. ZGOK przekazał do OZK 194,8 Mg paliwa, a koszt magazynowania wraz z transportem wynosił 4,8 tys. zł brutto (transport – 1,8 tys. zł brutto),
- od 1 do 22 maja 2019 r. – 885,24 Mg za 49,4 tys. zł brutto (transport – 4,7 tys. zł brutto),
- od 1 czerwca do 25 czerwca 2019 r. – od 885,2 Mg odpadu wg stanu na 1 czerwca 2019 r. do 690,4 Mg tego odpadu wg stanu na 25 czerwca za 62,4 tys. zł brutto,
- od 1 do 11 lipca 2019 r. – 690,4 Mg za 20,5 tys. zł brutto.

W umowie zawartej z OZK⁷⁴ wskazano, że wykonawca tej umowy posiada stosowne decyzje w zakresie gospodarki odpadami zezwalające na zbieranie (magazynowanie), odpadów objętych umową i transport tych odpadów. Przekazanie odpadów odbywało się poprzez karty przekazania odpadów.

Jak wynika z analizy operatu przeciwpożarowego sporządzonego w styczniu 2019 r. opisanego w punkcie 1.5 wystąpienia pokontrolnego ZGOK miał możliwość magazynowania paliwa alternatywnego (19 12 10) na terenie ZUOK bowiem w strefie magazynowej nr1 dopuszczono magazynowanie tego odpadu w ilości⁷⁵ - 80 000 kg natomiast w strefie magazynowej nr 7 – 299 000 kg.

(akta kontroli str. 751-768, 1458, 1463-1472)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W latach 2016-2018 w ZGOK nie przestrzegano przepisu art. 23 ust. 2 pkt 5 ustawy o odpadach, zgodnie z którym zakazuje się zbierania poza miejscem wytwarzania zmieszanych odpadów komunalnych. ZGOK zebrał w tych latach łącznie 398 989,7 Mg odpadów o kodzie 20 03 01 (odpowiednio 131 734,4 Mg w 2016 r., 133 155,7 – w 2017 r. oraz 134 099,6 Mg w 2018 r.), tj. o 6,6% w 2016 r., 7,6% - w 2017 r. oraz 8,3 % w 2018 r. więcej niż wynosiły moce przerobowej instalacji MBP określone w pozwoleniu zintegrowanym z 11 sierpnia 2015 r., ze zm. dla zmieszanych odpadów komunalnych. Ponadto, ww. okresie instalacja MBP nie była w pełni wykorzystywana. W latach 2016-2018 systematycznie zmniejszała się bowiem ilość odpadów poddanych przetworzeniu. Nieprzetworzone odpady trafiały natomiast do instalacji zastępczych. W 2016 r. przetworzono 92% przyjętych zmieszanych odpadów komunalnych (20 03 01), w 2017 r. - 76%, zaś w 2018 r. - 64%, zaś w pozwoleniu zintegrowanym dopuszczono przetwarzanie niesegregowanych odpadów komunalnych na poziomie 123 000 Mg/rok. Jak wyjaśnił Prezes, w związku z wyeksploatowaniem maszyn w linii instalacji MBP, przy jednoczesnym niewystarczającym wsparciu serwisowym ze strony generalnego wykonawcy nie można było przetworzyć wszystkich przyjętych przez ZGOK zmieszanych odpadów komunalnych”. Nadto dodał, że „(...) zakład z uwagi na ilość odpadów wytwarzanych w rejonie oraz wymogi sanitarne musi być w stałej dyspozycji przyjmowania odpadów i nie może pozwolić sobie na wielodniowe postoje remontowe. (...)” Wiceprezes Zarządu oświadczył, że „w rejonie gospodarki odpadami występuje nadwyżka zmieszanych odpadów komunalnych odbieranych od mieszkańców, w stosunku do mocy przerobowych instalacji ZUOK a zbieranie zmieszanych

⁷⁴ § 5 ust. 8 umowy z 23 kwietnia 2019 r.

⁷⁵ W maksymalnej chwilowej ilości odpadów (kg).

odpadów komunalnych na terenie ZUOK następuje w celu ich przekazania do instalacji zastępczych stosownie do dyspozycji art. 91 ustawy ucpg.(...)”

(akta kontroli str. 126-162, 198-238, 355-414, 1165-1177, 1211-1345, 1473-1481)

2. ZGOK nie przestrzegał w pełni wymogów określonych w pozwoleniu zintegrowanym dotyczących miejsca magazynowania paliwa alternatywnego (19 12 10). Paliwo to w ilości ok. 1 080 Mg, w okresie maj-lipiec 2019 r. było bowiem magazynowane w OZK przy ul. Lubelskiej 43 D, zamiast na terenie ZGOK (plac magazynowy), za co Spółka zapłaciła łącznie 137,1 tys. zł.

Wiceprezes Zarządu wyjaśnił, że plac został zbudowany do awaryjnego przechowywania paliwa alternatywnego o kodzie 19 12 10 w postaci zbelowanej i zafoliowanej, w celu długotrwałego przechowywania. Ze względu na dotychczasowy brak trudności w pozyskaniu zbytu dla tego odpadu, do tej pory taka działalność nigdy nie okazała się potrzebna, co jest okolicznością korzystną dla ZGOK, ponieważ paliwo 19 12 10 w postaci zbelowanej i zafoliowanej to najdroższa metoda przygotowania tego odpadu do późniejszego zagospodarowania. Aby wykorzystać pustą przestrzeń magazynową (ok. 7 500 m²) postanowiono od początku funkcjonowania Zakładu, magazynować tam niewielkie ilości innych odpadów o właściwościach palnych, w tym odpady gabarytowe 20 03 07, których roczna ilość przyjmowana do zakładu wzrastała lawinowo. Dodatkowo czasowo magazynowane są tu także takie odpady jak np.: opony, oraz w kontenerach: puszki, papa, szkło okienne.

Ponadto wyjaśnił, że „Konieczność czasowego magazynowania stale wytwarzanego paliwa alternatywnego związana była z czasową przerwą (ok. 1 miesiąc) w jego odbiorze przez firmę Novago. Przerwa ta wynikała z awarii instalacji odbiorcy. Spółka w okresie braku stałego odbioru magazynowała wyprodukowane paliwo na placu magazynowym i innych wolnych w tym okresie powierzchniach. Decyzja o wynajęciu dodatkowych powierzchni magazynowych była związana z wydłużoną przerwą i wyczerpaniem powierzchni magazynowych zapewniających bezpieczne przechowywanie.”

Zdaniem NIK w obowiązującym pozwoleniu zintegrowanym wydanym dla ZGOK określono sposób postępowania z paliwem alternatywnym wskazując, że odpady te będą kierowane do bufora magazynowego, do boksów na paliwo, na placu magazynowym lub załadowywane bezpośrednio na samochody. Ponadto z treści art. 25 ust. 2 ustawy o odpadach wynika, że magazynowanie odbywa się na terenie, do którego posiadacz odpadów ma tytuł prawny.

(akta kontroli str.126-162, 198-238, 247-276, 348-351, 712-731, 751-786)

3. W latach 2016-2019 (31 lipca) w ZGOK nieprawidłowo klasyfikowano odpady uzyskane w procesie mechanicznego przetwarzania. Były one klasyfikowane do podgrupy 20 01⁷⁶, tj.: 20 01 11 (tekstylna). Zgodnie natomiast art. 4 ust. 1 pkt 1 ustawy o odpadach odpady klasyfikuje się przez ich zaliczenie do odpowiedniej grupy, podgrupy i rodzaju odpadów, uwzględniając źródło powstawania. Natomiast na podstawie § 2 rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie katalogu odpadów, odpady dzieli się na 20 grup w zależności od źródła ich powstawania. Tym samym zgodnie z załącznikiem do ww. rozporządzenia odpady powinny być ujęte w podgrupie 19 12 – odpady z mechanicznej obróbki odpadów (np. obróbki ręcznej, sortowania, zgniatania, granulowania) nieujęte w innych grupach, bowiem źródłem ich powstania była mechaniczna obróbka. W konsekwencji w ewidencji odpadów wykazywano nierzetelne dane dotyczące rzeczywistego źródła pochodzenia odpadów o kodzie 20 01 11.

⁷⁶ Odpady komunalne segregowane i gromadzone selektywnie.

Prezes Zarządu wyjaśnił, że „Zgodnie z zapisami pozwolenia zintegrowanego część odpadów wytworzonych w linii PPO kwalifikowana jest m.in. w grupie 20, ponieważ pochodzą one z preselekcji przed podaniem odpadów mechanicznej obróbce. Działanie takie pozwala na wyeliminowanie błędów gromadzenia odpadów popełnianych przez mieszkańców, którzy często w strumieniu odpadów zmieszanych 20 03 01 umieszczają odpady, które systemowo powinny podlegać selektywnej zbiórce (gabaryty, tekstylia, odpady niebezpieczne, budowlane). Jednocześnie obecność tych odpadów znacząco zakłóca przerób odpadów 20 03 01 w linii MBP, doprowadzając do uciążliwych zatorów i awarii. Odpady klasyfikowane są zgodnie ze swoją faktyczną charakterystyką, co ułatwia odzysk i proces właściwego ich zagospodarowania przez recyklerów i firmy odbierające odpady. Organ wydający pozwolenie zintegrowane zgodził się z prezentowanym podejściem, ponieważ dobrze ono funkcjonuje w warunkach niskiej kultury zbierania odpadów u mieszkańców.”

Zdaniem NIK wspomniana przez ZGOK „preselekcja przed poddaniem odpadów mechanicznej obróbce” mieści się w zakresie mechanicznej obróbki odpadów (niezależnie czy jest wykonywana ręcznie czy z wykorzystaniem maszyn i urządzeń) i w związku z tym, odpady powstające w tym procesie powinny być zaklasyfikowane w podgrupie 19 12 - odpady z mechanicznej obróbki odpadów (np. obróbki ręcznej, sortowania, zgniatania, granulowania) nieujęte w innych grupach.

(akta kontroli str. 712-731, 1165-1177)

4. W latach 2016-2019 (31 lipca) ZGOK nieprawidłowo klasyfikował do podgrupy 19 05 – odpady z tlenowego rozkładu odpadów stałych (kompostowania) odpad powstający po zakończonym procesie przetwarzania w instalacji MBP (linia mechanicznej obróbki odpadów) tzw. balast, nadając mu kod 19 05 99⁷⁷.

Wiceprezes Zarządu podał, że nadanie kodu 19 05 99 wynika z pozwolenia zintegrowanego dla instalacji (zamknięta lista kodu odpadów i ich miejsce powstania). Zadanie w zakresie przypisania kodu dla odpadów wytwarzanych w MBP (zgodnie z posiadanym pozwoleniem) należy do kompetencji Głównego Technologa.

Prezes Zarządu wyjaśnił, że „Balast poprocesowy zgodnie z zapisami pozwolenia zintegrowanego klasyfikowany jest w kodzie 19 05 99 z powodu swojej charakterystyki fizykochemicznej i pochodzenia. Odpad ten pochodzi z maszynowego i ręcznego sortowania tzw. frakcji ciężkiej. (...) „Zgodnie z posiadaną przez ZGOK wiedzą klasyfikacja odpadu jest właściwa, jako odpadu o głównej charakterystyce mineralnej. (...)”

Zdaniem NIK, na podstawie § 2 rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie katalogu odpadów, odpady dzieli się na 20 grup w zależności od źródła ich powstawania. W tym przypadku źródłem powstawania tego odpadu była instalacja MBP, a w tej sytuacji zgodnie z załącznikiem do rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie katalogu odpadów i art. 4 ust. 1 pkt 1 ustawy o odpadach, powinien on być zaklasyfikowany w podgrupie 19 12 - odpad z mechanicznej obróbki odpadów (np. obróbki ręcznej, sortowania, zgniatania, granulowania), jako odpad o kodzie 19 12 12⁷⁸.

(akta kontroli str. 348-351, 712-731, 1165-1177)

⁷⁷ Inne niewymienione odpady.

⁷⁸ Inne odpady (w tym zmieszane substancje i przedmioty) z mechanicznej obróbki odpadów inne niż wymienione w 19 12 11.

OCENA CZĄSTKOWA

W okresie objętym kontrolą ZGOK posiadał aktualne pozwolenie zintegrowane do przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych. Przyjmował do przetworzenia odpady komunalne na podstawie zawartych umów oraz ustalał ceny zagospodarowania odpadów w oparciu o kalkulację kosztów. Wywiązał się z obowiązku bieżącego prowadzenia ilościowej i jakościowej ewidencji odpadów. Na terenie ZUOK stosowano zabezpieczenia ograniczające możliwość powstania pożarów.

W badanym obszarze stwierdzono naruszenia art. 23 ust 2 pkt 5 ustawy o odpadach polegające na zbieraniu odpadów poza miejscem wytwarzania zmieszanych odpadów komunalnych oraz nieprzestrzeganie warunku pozwolenia zintegrowanego z dnia 11 sierpnia 2015 r., ze zm. dotyczącego miejsca magazynowania odpadów o kodzie 19 12 10 (paliwo alternatywne). W ZGOK błędnie kwalifikowano odpady uzyskane w procesie mechanicznego przetwarzania oraz powstających po zakończonym procesie mechanicznej obróbki odpadów, co stanowiło naruszenie art. 4 ust. 1 pkt 1 ustawy o odpadach oraz § 2 rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie katalogu odpadów.

OBSZAR

2. Sposób postępowania z odpadami powstałymi po procesie przetworzenia w instalacji MBP

Opis stanu faktycznego

2.1 W okresie objętym kontrolą ZGOK zawierał umowy lub zlecenia⁷⁹, z podmiotami prowadzącymi procesy odzysku lub unieszkodliwienia, na odbiór i zagospodarowanie wszystkich wytworzonych w instalacji MBP rodzajów odpadów. Jak podał Prezes Zarządu, na początku każdego miesiąca Spółka przedstawia zainteresowanym podmiotom ofertę sprzedaży surowców, które zostaną wytworzone w ciągu danego miesiąca (ZGOK szacuje te ilości). Każdorazowo wybierana jest najkorzystniejsza oferta z ofert podmiotów spełniających niezbędne wymagania.

W okresie objętym kontrolą ZGOK zawarł umowy na odbiór i zagospodarowanie m.in.:

- Paliwa alternatywnego (19 12 10) z firmą Novago sześć umów. Pierwszą umowę zawarł 15 lutego 2016 r. z terminem realizacji od 11 marca 2016 r. do 14 sierpnia 2016 r., kolejne umowy obowiązywały przez okres od 8 do 16 miesięcy, a ostatnia (z dnia 20 grudnia 2018 r.) do końca 2019 r. Zgodnie z ww. umowami ZGOK płacił firmie Novago od 148,0 zł do 285,0 zł za odbiór 1 Mg paliwa alternatywnego.
- Innych niewymienionych odpadów (19 05 99) – tzw. „balast” z Zakładem Gospodarki Odpadami (dalej: ZGO) Sp. z o.o. w Bartoszycach umowę na przyjęcie odpadów do składowania (proces D5). Umowa została zawarta 1 czerwca 2012 r. na okres do 23 sierpnia 2021 r. Średnia ważona cena⁸⁰ za 1 Mg przyjętych do składowania odpadów wahała się od 161,6 zł do 401,0 zł.

W badanym okresie na składowisko w Wysiecu (zarządzane przez ZGO) przekazano łącznie 22 035,1 Mg tzw. balastu, z czego: 2 443,8 Mg w 2016 r., 8 358,6 Mg w 2017 r., 7 729,4 Mg w 2018 r. oraz 3 503,3 Mg w 2019 r. (30 czerwca).

⁷⁹ Zgodnie z obowiązującym w ZGOK regulaminem sprzedaży surowców wtórnych zebranych i wytworzonych w instalacjach ZGOK, stanowiącym załącznik do zarządzenia nr 39/190/2018 z dnia 24 grudnia 2018 r. (dalej: regulamin sprzedaży).

⁸⁰ średnia elementów, którym przypisywane są różne wagi (znaczenia) w ten sposób, że elementy o większej wadze mają większy wpływ na średnią.

- Odpadów o kodzie 20 01 32 (leki inne niż wymienione w 20 01 31*) - dwie umowy⁸¹ z PPHU Abba-Ekomed Sp. z o.o. na odbiór i zagospodarowanie poprzez spalanie w procesie D10. Średnia ważona cena za 1 Mg przekazanych odbiorcy odpadów w latach 2017-2018 wynosiła 1 624,0 zł natomiast w 2019 r. – 2 099,5 zł.
- Tekstyliów (20 01 11) - dwie umowy⁸² z firmą Koma Olsztyn Sp. z o.o. na odbiór i zagospodarowanie poprzez odzysk. Średnia ważona cena płacona odbiorcy za 1 Mg odpadu wynosiła w 2018 r. - 495,4 zł, a w 2019 r. – 562,4 zł.
- Opon (16 01 03) - cztery umowy⁸³ z firmą „Bonar” na odbiór i zagospodarowanie poprzez odzysk. Średnia ważona cena płacona odbiorcy za 1 Mg odpadu wynosiła – 348,1 zł.
- Opakowań ze szkła (15 01 07) oraz szkła (19 12 05) - umowę⁸⁴ na czas nieokreślony z firmą Krynicki Recykling S.A. na odbiór i recykling. Średnia ważona cena, jaką płacił recykler dla ZGOK za te odpady wynosiła: za opakowania ze szkła od 60,0 zł w 2016 r. do 33,4 zł w 2019 r.
- Metale żelazne (19 12 02), metale nieżelazne (19 12 03) oraz opakowania z metali (15 01 04) były sprzedawane w celu recyklingu pośrednikom, którzy oferowali najkorzystniejsze warunki finansowe. W zależności od asortymentu odpadu średnie ważne ceny jakie uzyskiwał ZGOK za 1 Mg wahały się: w przypadku metali żelaznych od 108,2 zł do 645,8 zł, za opakowania z metali - od 150,9 do 261,4 zł oraz za metale nieżelazne - 1 284,8 zł.

Wiceprezes Zarządu podał, że „Sposób przekazania odpadów do recyklera wynikał ze zmiennej koniunktury, zapotrzebowania na rynku na dany rodzaj odpadu, ilości recyklerów zainteresowanych. W niemalże pięcioletniej historii funkcjonowania instalacji ZGOK zaobserwowano, jak zmienia się rynek odpadów. Najlepszym przykładem są kody 20 01 34 – baterie i akumulatory i 20 01 35* - zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne, gdzie najpierw recykler płacił Spółce, potem odbierał nieodpłatnie, a teraz Spółka musi płacić za ich odbiór”.

ZGOK bez zawierania umów w formie zlecenia przekazał w badanym okresie do odzysku następujące odpady:

- Inne odpady w tym zmieszane substancje i przedmioty z mechanicznej obróbki odpadów zawierające substancje niebezpieczne (19 12 11*) – Eko Selekt Michał Okupski w 2016 r.
- Baterie i akumulatory łącznie z bateriami i akumulatorami wymienionymi w 16 06 01, 16 06 02 lub 16 06 03 oraz niesortowane baterie i akumulatory zawierające te baterie (20 01 33*) – Remodis Elektrorecycling Sp. z o.o. w 2017 r.

Prezes Zarządu wyjaśnił, że w przypadku odpadów o kodach 19 12 11*, jednorazowo zostały przekazane odpady w ilości 1,20 Mg w 2016 r. Odpad ten stanowiły baterie. Spółka, poprzez przeprowadzone rozeznanie rynku wyłoniła podmiot, który zaproponował najniższą cenę. W przypadku pozostałych baterii, z uwagi na bardzo małe ilości zebranych i wysortowanych odpadów w instalacji MBP, Spółka nie widzi konieczności wiązania się na dłuższy czas z jakimkolwiek podmiotem. W przypadku wystąpienia takiej konieczności najczęściej w pierwszej kolejności kontaktuje się z podmiotem, z którym już współpracuje (np. z firmą Remondis Sp. z o.o. w zakresie farb oraz Abba Ekomed – leków).

⁸¹ Umowy: z 12 grudnia 2017 r. oraz 17 grudnia 2018 r. – obowiązujące do 31 grudnia 2018 r.

⁸² Umowy: z dnia 7 września 2017 r. z terminem realizacji do 30 czerwca 2019 r. oraz z 18 grudnia 2018 r. z terminem realizacji do 31 grudnia 2019 r.

⁸³ Umowy: z 22 czerwca 2018 r. z terminem realizacji do 30 czerwca 2019 r., z 21 listopada 2018 r. z terminem realizacji do 30 czerwca 2019 r. z 2 stycznia 2019 r. z terminem realizacji do 18 czerwca 2019 r. oraz z 29 maja 2019 r. z terminem realizacji do 31 grudnia 2019 r.

⁸⁴ Umowa z 8 lutego 2016 r.

Analiza dokumentacji dotyczącej zwartych umów wykazała, że w przypadku postępowań przetargowych jednym z głównych warunków dopuszczających podmioty do składania ofert było posiadanie pozwoleń do zbierania/przetwarzania czy transportu. W przypadku pozostałych transakcji, Spółka przed rozpoczęciem współpracy żądała przedłożenia takich pozwoleń. ZGOK sprawdzał również potencjalnych kontrahentów w bazie BDO. Zgodnie z regulaminem sprzedaży Spółka wybierała ofertę na podstawie zaproponowanych warunków, gdzie kryteriami były m.in. oferowana cena netto/Mg, warunki płatności, fakt posiadania ważnego zezwolenia na zbieranie/przetwarzanie surowców wtórnych, aktywny wpis do rejestru BDO, deklaracja dotycząca przekazania dokumentów DPR/DPO⁸⁵, EDPR/EDPO⁸⁶ oraz ocena dotychczasowej współpracy (terminowość płatności i przekazania dokumentów).

(akta kontroli str. 787-969, 348-351, 1165-1177)

2.2 W badanym okresie wytworzone w instalacji MBP odpady przekazywano do dalszego zagospodarowania, m.in. dotyczyło to takich odpadów jak:

- opakowania ze szkła (15 01 07) przekazywane były do zagospodarowania w procesie R5⁸⁷ o łącznej masie 1 732,7 Mg, z czego: 62,9 Mg w 2016 r., 701,8 Mg w 2017 r., 592,6 Mg w 2018 r. oraz 375,4 Mg w 2019 r. (30 czerwca),
- opakowania z metali (15 01 04) przekazywano do procesu R4⁸⁸ o łącznej masie 1 183,8 Mg, z czego: 523,8 Mg w 2017 r., 544,0 Mg w 2018 r., 116,0 Mg w 2019 r. (30 czerwca),
- metale żelazne (19 12 02) przekazywano do procesu R4 o łącznej masie 461,9 Mg, z czego: 257,3 Mg w 2016 r., 90,7 Mg w 2017 r., 63,9 Mg w 2018 r. oraz 50,9 Mg w 2019 (30 czerwca),
- szkło (19 12 05) przekazywano do procesu R5 w łącznej masie 447,6 Mg wyłącznie w 2016 r.,
- zmieszane odpady z betonu, gruzu ceglanego odpadowych materiałów ceramicznych i elementów wyposażenia innych niż wymienione w 17 01 07 (17 01 07) przekazano do procesu R5 w łącznej masie: 163,9 Mg, z czego: 119,8 Mg w 2017 r., 43,8 Mg w 2018 r. oraz 0,3 Mg w 2019 r. (30 czerwca),
- tekstylia (20 01 11) o łącznej 23,1 Mg, z czego: 10,6 Mg w 2018 r. oraz 12,5 Mg w 2019 (30 czerwca) przekazywano do procesu R12,
- odpady wielkogabarytowe (20 03 07) przekazywano do procesu R12 bądź D5 o łącznej masie: 1 103,5 Mg, z czego: 14,2 Mg w 2016 r., 77,7 w 2017 r., 489,2 Mg w 2018 r. oraz 522,4 Mg w 2019 r. (30 czerwca),
- paliwo alternatywne (19 12 10) zostało przekazane pośrednikowi do przekształcenia w procesie R12 i finalnie R1 - do cementowni. Łącznie do termicznego przekształcenia przekazano 212 508,0 Mg tego odpadu, z czego: 84 204,7 Mg w 2016 r., 54 906,0 Mg w 2017 r., 41 916,0 Mg w 2018 r. oraz 31 481,3 Mg w 2019 (30 czerwca).

Spośród ośmiu ww. rodzajów odpadów trzy, tj. opakowania ze szkła (15 01 07), szkło (19 12 05) oraz zmieszane odpady z betonu, gruzu ceglanego odpadowych

⁸⁵ Dokument potwierdzający recykling odpadów opakowaniowych, w tym określający masę odpadów i sposób ich recyklingu oraz dokument potwierdzający inny niż recykling proces odzysku odpadów opakowaniowych, w tym określający masę tych odpadów i sposób ich odzysku zgodnie z rozporządzeniem ministra środowiska z dnia 11 września 2018 r. w sprawie wzorów dokumentów DPO i DPR.

⁸⁶ Dokument potwierdzający eksport lub wewnątrzwspólnotową dostawę odpadów opakowaniowych w celu poddania ich recyklingowi oraz dokument potwierdzający eksport lub wewnątrzwspólnotową dostawę odpadów opakowaniowych w celu poddania ich innemu niż recykling procesowi odzysku na podstawie rozporządzenia ministra środowiska z dnia 11 września 2018 r. w sprawie wzorów dokumentów EDPR i EDPO.

⁸⁷ Recykling lub odzysk innych materiałów nieorganicznych.

⁸⁸ Recykling lub odzysk metali i związków metali.

materiałów ceramicznych i elementów wyposażenia innych niż wymienione w 17 01 07 (17 01 07) ZGOK przekazywał bezpośrednio recyklerom zaś pozostałe pięć – pośrednikom.

We wszystkich ww. przypadkach przekazania odpadów transport zapewniał odbiorca.

W okresie objętym kontrolą, w zależności od asortymentu odpadu ZGOK w różny sposób pozyskiwał informacje, dokąd ostatecznie trafiały odpady przekazane do przetworzenia. I tak: w przypadku paliwa alternatywnego (19 12 10) w umowach z firmą Novago z zakresie przekazywania odpadu stosowano zapisy obligujące firmę do przekazywania informacji⁸⁹, do jakiej instalacji z termicznym przekształceniem trafią odpady przekazane przez ZGOK. W przypadku pozostałych umów stosowano zapisy, na podstawie których wykonawca w okresach półrocznych i na każde żądanie, miał obowiązek przekazać Spółce informację (oświadczenie) w zakresie procesów przetwarzania odpadów oraz dotyczącą ostatecznych instalacji do jakich trafiały przetworzone odpady lub odpady bez przetworzenia. Natomiast w przypadku sprzedaży surowców wtórnych recyklerom potwierdzeniem przekazania odpadu do recyklingu była karta przekazania odpadów, a w przypadku sprzedaży surowców pośrednikom – ZGOK prosił o oświadczenia informujące o ostatecznym recyklerze. Ostatecznym potwierdzeniem w odniesieniu do recyklingu opakowaniowego był dokument DPR.

Jak wyjaśnił Prezes Zarządu w okresie objętym kontrolą „Spółka nie zanotowała problemów ze zbytem odpadów wytworzonych w instalacji MBP”. Dodał, że „(...) problemem były jedynie wzrastające koszty zagospodarowania odpadów o kodach: 19 12 10, 19 05 99, 20 03 07⁹⁰. Spółka ogłaszała postępowania przetargowe na zagospodarowanie ww. odpadów, lecz zainteresowanie ich odbiorem było bardzo ograniczone. ZGOK nie miał możliwości optymalizacji kosztów w sytuacji, gdy wpływała tylko jedna oferta. Skutecznym rozwiązaniem problemu ze zbytem paliwa alternatywnego będzie uruchomienie bloku elektrociepłowni Miejskiego Przedsiębiorstwa Energetyki Ciepłej Spółka z o.o. w Olsztynie, która przyjmować będzie całe lub większość wytworzonego przez ZGOK paliwa.”.

(akta kontroli str. 970-1139, 420-434)

2.3 W latach 2017-2019 (30 czerwca) w ZGOK wystąpił jeden pożar odpadów wielkogabarytowych magazynowanych na terenie Zakładu⁹¹. Pożar ten miał miejsce 24 maja 2018 r. O pożarze została zawiadomiona PSP, która do następnego dnia prowadziła na terenie Zakładu czynności w kierunku zabezpieczenia odpadów wielkogabarytowych przed ponownym zapłonem. Oprócz PSP o pożarze został powiadomiony WIOŚ oraz Miejski Zespół Zarządzania Kryzysowego w Olsztynie. W związku z ww. pożarem, w dniach od 25 maja 2018 r. do 29 maja 2018 r. ZGOK został objęty kontrolą WIOŚ pod kątem przestrzegania przepisów ustawy o odpadach. W wyniku kontroli nie stwierdzono naruszeń. Wydano polecenie, m.in. pobrania prób wód gruntowych oraz usunięcia piany gaśniczej z rowu melioracyjnego odbierającego wodę z gaszenia i deszczówkę. ZGOK usunął własnymi siłami pianę gaśniczą z rowu melioracyjnego, a w pobranych próbkach wód gruntowych nie stwierdzono zanieczyszczenia. W dniu 18 października 2018 r. ZGOK otrzymał od Komendanta Wojewódzkiego Policji w Olsztynie postanowienie o umorzeniu śledztwa wobec zaistniałego na terenie ZGOK zdarzenia zagrażającego życiu i zdrowiu wielu osób albo mieniu o wielkich rozmiarach.

⁸⁹ Analiza tych informacji wykazała, że odpady te przekazywano do cementowni Ożarów.

⁹⁰ Paliwo alternatywne, inne niewymienione odpady, odpady wielkogabarytowe.

⁹¹ Plac magazynowy przeznaczony do magazynowania paliwa alternatywnego.

Na podstawie karty ewidencji⁹² przygotowanej na potrzeby ustalenia szkód pożarowych dla odpadu o kodzie 20 03 07 z dnia 24 maja 2018 r. na placu magazynowym ZGOK zmagazynowane było 1 697,6 Mg odpadów wielkogabarytowych. Na miejscu magazynowania odpadów wielkogabarytowych powstały odpady pożarowe, które w ilości 1 148,34 Mg zostały wywiezione przez firmę Remondis Sp. z o.o. z siedzibą w Olsztynie. Koszt usługi wyniósł 395 tys. zł netto. Jak podał Wiceprezes, zaistniała sytuacja nie wpłynęła na funkcjonowanie Zakładu w zakresie przerobu odpadów komunalnych zmieszanych.

Według ZGOK, przyczyną pożaru było zdarzenie losowe - zarzewie dowiezione wraz z odpadami tzw. samozapłon odpadów.

(akta kontroli str.1140-1155,1453-1457)

2.4 W latach 2016-2019 Spółka, na podstawie art. 75 ust. 1 ustawy o odpadach sporządzała roczne sprawozdanie o wytwarzanych odpadach i o gospodarowaniu odpadami, które przekazywała Marszałkowi województwa z zachowaniem terminów określonych w art. 76 ust. 1 tej ustawy.

W okresie objętym kontrolą ZGOK sporządził dwie korekty do sprawozdań rocznych, tj. 15 maja 2017 r., która dotyczyła sprawozdania za 2016 r. (po kontroli WIOŚ), w zakresie wprowadzenia w nim m.in. skorygowania masy odpadu o kodzie 19 12 12 oraz z 28 czerwca 2019 r. w zakresie usunięcia omyłek pisarskich w sprawozdaniu za 2018 r.⁹³

W okresie objętym kontrolą Spółka, na podstawie art. 90a ust. 1 ucpg, sporządzała i terminowo przekazywała przedsiębiorcom i gminom, z którymi miała zawarte umowy informacje o odpadach, które poddano procesowi przygotowania do ponownego zużycia, recyklingu lub przekazano w tym celu innemu posiadaczowi odpadów (dalej: informacje o odpadach). I tak: w 2016 r. ZGOK przekazał gminom 118 takich informacji, w 2017 r. – 125, a w 2018 r. – 115.

Spółka z własnej inicjatywy sporządzała w badanym okresie korekty informacji o odpadach dla 37 gmin oraz firm odbierających odpady. Korekty te spowodowane były m.in. nieotrzymaniem wszystkich danych z innych instalacji, do których przekazywany był odpad oraz faktem, że instalacje zastępcze zobowiązane były przekazywać Spółce informacje o odpadach w tym samym terminie, co Spółka gminom i firmom odbierającym odpady. Dodatkowo część informacji dotyczących odpadów opakowaniowych weryfikowana była po otrzymaniu dokumentów potwierdzających recykling.

Prezes Zarządu wyjaśnił, że „Na początku lipca i stycznia każdego roku Spółka wysyłała wnioski do różnych podmiotów z prośbą o przekazanie informacji dot. zagospodarowania odpadów. I tak w przypadku instalacji zastępczych (Novago, ZUOK Rudno oraz Bioelektra) odpady były poddawane procesom R12. W wyniku tego procesu wybierane były surowce wtórne (szkło, metale) a część pozostałego odpadu została poddana procesowi R3 (kompostowanie), część R1 (po przekazaniu do cementowni) natomiast balast (19 05 99) poddawany był procesowi D5 (składowanie)”. Jednocześnie Prezes Zarządu wyjaśnił, że „np. odpady wielkogabarytowe (20 03 07) mogą być w Spółce zbierane i/lub przetwarzane. W wyniku przetworzenia przez ZGOK tych odpadów w procesie R12 zostało wytworzone paliwo alternatywne. Gminy jak również firmy odbierające odpady otrzymują szczegółową informację w tym zakresie. Część ww. odpadów bez przetworzenia została przekazana podmiotom wyłonionym podczas przeprowadzonego postępowania przetargowego.”

⁹² Karta ewidencji odpadu o kodzie 20 03 07.

⁹³ Kody odpadów: ex 19 05 01, 19 12 12 (Dział 2, 6), kody odpadów: 20 01 34, 20 01 33*, 19 12 12 (Dział 7).

Informacje o odpadach przedkładane przez ZGOK gminom były przez te gminy weryfikowane m.in. poprzez porównanie z danymi podawanymi przez podmioty odbierające odpady komunalne z ich terenu w zakresie rodzaju, masy odpadów, sposobów i miejsc ich zagospodarowania. Dane te nie budziły zastrzeżeń.⁹⁴

(akta kontroli str. 355-414,972-1087,1156-1160, 1165-1187)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości

OCENA CZĄSTKOWA

W okresie objętym kontrolą ZGOK gospodarował odpadami zgodnie z przepisami ustawy o odpadach. Jako prowadzący instalację MBP zawierał umowy lub zlecenia z uprawnionymi podmiotami prowadzącymi procesy odzysku lub unieszkodliwienia na odbiór i zagospodarowanie wytworzonych w instalacji MBP odpadów. Wywiązywał się z obowiązku sporządzania rocznych sprawozdań, o których mowa w art. 75 ust. 1 ustawy o odpadach i ich terminowego przekazywania Marszałkowi województwa (art. 76 ust. 1 ustawy o odpadach). ZGOK, realizując obowiązek wynikający z art. 90a ustawy ucpg sporządzał i terminowo przekazywał podmiotom i gminom (z którymi miał zawarte umowy) informacje o zagospodarowanych odpadach lub przekazanych do zagospodarowania innym podmiotom odbierającym odpady komunalne. ZGOK pozyskiwał informacje w zakresie ostatecznego miejsca dostarczenia przetworzonych odpadów lub odpadów do przetworzenia oraz procesów przetwarzania, jakim zostały poddane odpady.

IV. Uwagi i wnioski

Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag w badanym zakresie. W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące wnioski:

Wnioski

1. Prowadzenie gospodarki odpadami w sposób odpowiadający w pełni wymogom ustawy o odpadach w zakresie zbierania odpadów.
2. Zintensyfikowanie działań w celu zwiększenia ilości odpadów przetwarzanych w instalacji MBP.
3. Magazynowanie paliwa alternatywnego (19 12 10) zgodnie z warunkami pozwolenia zintegrowanego lub też wystąpienie do Marszałka województwa o zmianę tego pozwolenia w ww. zakresie.
4. Klasyfikowanie odpadów wg źródła ich pochodzenia, tj. w sposób, zgodny z postanowieniami ustawy o odpadach oraz rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 9 grudnia 2014 r. w sprawie katalogu odpadów.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

⁹⁴ Na podstawie danych uzyskanych w trybie art. 29 ust. 1 pkt 2 lit. f ustawy o NIK od pięciu Gmin: Gmina Olsztyn, Pisz oraz gminy miejskie: Bartoszyce, Szczytnie, Mrągowo.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykonania wniosków

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Olsztynie. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Olsztyn, 30 września 2019 r.

Kontroler

Lidia Wójcik

Starszy inspektor kontroli państwowej

/-/

Najwyższa Izba Kontroli

Dyrektor Delegatury w Olsztynie

z up. Barbara Zajdel

Wicedyrektor

/-/

Zmian w wystąpieniu dokonał:

Dyrektor

Delegatury Najwyższej Izby Kontroli

w Olsztynie

Piotr Górny

.....
podpis

